

ALEXANDER "ALEX" AUE

* 1918-07-11

† 2015-03-15

Diplomingenjören, bruksdisponenten, verkställande direktören och för flera Gillebröder mångåriga, käre vännen ALEXANDER "ALEX" AUE har gått bort i en ålder av nästan 97 år. Han föddes under den ryska revolutionen i Kokand nära Samarkand i dåvarande ryska Turkestan, idag Uzbekistan. Hans far Max Aue arbetade där sedan 1905 som affärsman inom bomullsindustrin. Bägge hans föräldrar var så kallade balttyskar, fadern född i Estland och modern i Riga, Lettland. Under 1800-talet hade hans släkt invandrat från Tyskland och han hade även italienskt, engelskt och svenskt påbrå. Alex' farfar härstammade från Sudetenland i Böhmen där namnet Aue var vanligt.

På grund av revolutionen och inbördeskriget i Ryssland fanns ingen utresemöjlighet från Turkestan. Familjen Aue tvingades stanna kvar till 1921 under mycket svåra och riskabla omständigheter. 1918 fängslades Alex far, anklagad för att vara tysk. Tack vare sin dopattest, som han lyckats bevara, kunde han bevisa att han var från Estland och släpptes fri. Alex Aue har i Gillets kansli deponerat en 36-sidig redogörelse över familjens vedermödor under dessa år, väl värd att läsa. Den är skriven av Alex' mor Margarete, född von Rascha. Ur den har vi gjort en sammanfattning av familjens märkliga, sex veckor långa exodus från Kokand i Turkestan, genom ett av inbördeskrig härjat Ryssland till säkerheten i det nyligen självständiga Estland:

För resan till Estland hade Alex' far köpt en godsvagn och inrett den med sovplattformar för familjens fem medlemmar samt två estniska köksor och en rysk musiker med fru och barn. Senare anslöt sig två estniska soldater. Deras resa gick mycket långsamt. Det gällde för Alex' far att muta lokförare vars tåg skulle åt rätt håll. På varje station fanns det säkerhetspolis. En gång fick säkerhetspolisen reda på mutförsöket och arresterade och förde bort honom. Men en annan resenär lyckades muta chefen för säkerhetspolisen med sprit och vin mot att Alex' far frigavs. Via Moskva lyckades de muta sig fram till Narva där sällskapet sattes i karantän för risken att de förde med sig scharlakansfeber och difteri. Men de var framme i Estland levande.

1922 flyttade Alex Aue som fyraåring med sin familj till Helsingfors, där han växte upp. Han tog studentexamen 1937 i Tyska skolan. Åren 1937–1941 studerade han vid Åbo Akademis kemisk-tekniska fakultet. 1941–1944 slutförde han vid Tekniska högskolan i Helsingfors sin diplomingenjörsutbildning med metallurgi som huvudämne. Vinterkriget 1939–1940 och under fortsättningskriget avbröts hans studier av krigstjänst och reservofficersutbildning. Först 1944 demobiliserades han, då som löjtnant i reserven.

Åren 1945–1952 var Alex anställd inom Fiskarskoncernen vid Åminnefors Bruk. Hans uppgift var planering och igångkörning av ett nytt stålverk med basisk martinugn. Det gjordes under efterkrigstidens svåra förhållanden. Större delen av stålleveranserna gick till Sovjetunionen inom ramen för det finska krigsskadeståndet.

1953–1958 tjänstgjorde Alexander Aue i Rönnskärsverken först med planering och igångkörning av ett blysilververk, senare som driftschef. Från 1958 till sin pensionering 1982, alltså under 24 år, arbetade han vid Gullspångs Elektrokemiska AB (GEA) i Gullspång. Först som driftschef och från 1964 som VD och bruksdisponent, då han efterträdde Carl von Delwig, även han mångårig Gillebroder. Under 1960- och 1970-talen kompletterades produktionen av ferrokisel och ferrovolffram med omarbetning av metallavfall för återvinning av värdefulla metaller. GEA byggde ett nytt elektrostålverk anpassat för omsmältning av rostfria och höglegerade slispån från de svenska specialstålverken, med återleverans av raffinerade nickel-, krom- och molybdenhaltiga tackor.

Under Alex ledning utvecklades också samarbetet med AB Qvarnshammars Jernbruk. Ferrokromtillverkningen vid GEA lades ner i slutet av 50-talet och ersattes med omsmältning av svarvspån och tillverkning av göt som leverera-

des till Qvarnshammars för valsning till armeringsjärn. GEA var sedan fram till 1980-talet exklusiv leverantör av göt till Qvarnshammar. Råvarubasen för denna verksamhet var all tillgänglig volym av olegerat svarvspån i Sverige.

Efter sin pensionering år 1982 flyttade paret Aue till en våning vid Kungsholms Strand med angenäm utsikt över Karlbergssjön och Karlbergs slott. Alexs intresse var friluftsliv, speciellt vintersport. Han var en stor paddelentusiast. Med sin motorbåt utforskade han Mälarens vattendrag. Alex och hans hustru tyckte mycket om att resa och gjorde många långresor till bl.a. Kina, Indien, Indonesien och framförallt till Alex' födelsebygd i Uzbekistan och de övriga turkestanska republikerna i Centralasien.

1945 gifte sig Alex med Vieno född Väätti. Hon arbetade som lärarinna. De fick dottern Ursula, gift Paulson och som gav Alex och Vieno tre barnbarn. Alexander Aue inträdde i Gillet 1965 och tillhörde från 1989 vår sjunde länk.

Sancte Örjens Gilles högtidstämma den 16 april 2015.

Per Nils Jensfelt Sven Lind.